

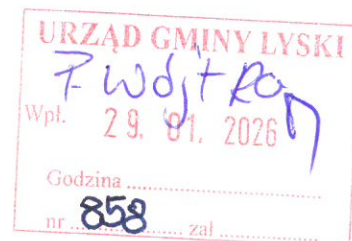
Ośrodek Pomocy Społecznej w Lyskach

ul. Sikorskiego 2, 44 - 295 Lyski

Lyski, dnia 29.01.2026 r.

OPS.032.2.2026

Wójt Gminy Lyski
ul. Dworcowa 1 a
44-295 Lyski

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przekazuje w załączeniu sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gminnego programu wspierania rodziny za rok 2025.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach
Ewa Goik

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

/dokument podpisano elektronicznie/

SPRAWOZDANIE Z GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY LYSKI ZA 2025 ROK ORAZ PRZEDSTAWIENIE POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ.

I. Wprowadzenie

Uchwałą Nr RG.0007.603.2024 Rady Gminy Lyski z dnia 29 stycznia 2024 r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, w którym określono cel główny, cele szczegółowe i działania mające na celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, rodzin niepełnych, rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspieraniem dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki. Działania te wpisują się w zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 cyt. ustawy w terminie do 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

II. System opieki nad dzieckiem - zadania własne gminy

Katalog zadań zawarty w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 w/w ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego w terminie:

a) do dnia 31 stycznia danego roku - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,

b) do dnia 31 lipca danego roku - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Natomiast celami szczegółowymi są: poprawa sytuacji materialnej rodzin poprzez wsparcie rodzin w realizowaniu funkcji ekonomicznej i tworzenie warunków umożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny oraz sprawny system interwencji kryzysowej oraz zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach, w tym w rodzinach wychowujących dzieci.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Podstawowym zadaniem gminy jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tej funkcji. Gmina Lyski realizując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Gminny Program Wspierania Rodziny w roku 2025 zadania oparła głównie na rozpoznaniu i pracy pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach posiadających bezpośredni kontakt z praktycznie wszystkimi rodzinami wymagającymi pomocy, pracy asystenta oraz działaniach podmiotów wspierających którymi są: placówki oświatowe, placówki służby

zdrowia, kuratorzy sądowi, dzielnicowi Komisariatu Policji w Gaszowicach, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i Punktu Interwencji Kryzysowej w Rybniku, Urzędu Gminy w Lyskach, Członkowie Zespołu Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Lyski, oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lyski.

Jednym z głównych zadań z zakresu pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania rodziny. W 2025 roku w Gminie Lyski było objętych 51 rodzin i objęła łącznie 99 osób.

Ustawa wprowadziła funkcję asystenta rodziny, który ma pomóc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wspierać w prowadzeniu domu i ich codziennych czynnościach. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny, jeżeli uzna za zasadne, występuje do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Wówczas prowadzone są działania w kierunku powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. W 2025 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Lyskach zatrudniony był 1 asystent rodziny. Wsparciem asystenta rodziny objęto 13 rodzin, w których przebywało 30 dzieci.

W 2025 roku asystent rodziny uczestniczył w szkoleniach: „Asystentura rodziny z rodziną z dziećmi w pieczy zastępczej - kiedy dawać szansę rodzicom, dlaczego i co ona oznacza”, „Wypalenie zawodowe”, „Metodyka pracy asystenta rodziny cz. I i cz. II”.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka. Wyróżnia się następujące typy rodzin zastępczych:

- spokrewniona – mogą ją stworzyć najbliżsi krewni dziecka, czyli dziadkowie lub rodzeństwo (babcia, dziadek, brat, siostra);
- niezawodowa – może ją stworzyć zarówno rodzina dziecka niebędąca wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, jak i osoby niespokrewnione z dzieckiem;

- zawodowa – to taka rodzina zastępcza, z którą starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej; tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

- rodzinny dom dziecka to miejsce, w którym może przebywać nie więcej niż ośmioro dzieci. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej, - średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2025 roku w pieczy zastępczej umieszczonych było 9 dzieci. Na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Ośrodek poniósł łączny koszt 205 381,56 zł.

Innym ważnym elementem systemu wsparcia rodziny jest działanie na terenie Gminy Lyski Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół m.in. diagnozuje zjawisko przemocy w rodzinie, podejmuje działania w środowiskach zagrożonych przemocą mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, oraz przeprowadza interwencje w środowisku dotkniętym przemocą. Opracowuje i realizuje indywidualne plany pomocy, inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitoruje sytuację w tych rodzinach.

W 2025 r. działaniami dotyczącymi przeciwdziałaniu przemocy domowej zostało objętych 15 rodzin (34 osoby w rodzinach, natomiast 18 stanowiły dzieci).

Dużą pomocą w sytuacji materialnej rodzin są otrzymywane w tut. OPS świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny. Nierzadko zdarzają się rodziny, których podstawowym środkiem utrzymania są niezarobkowe źródła (świadczenia rodzinne, wychowawcze i świadczenia z pomocy społecznej) czasami zasilane niewielkimi dochodami z pracy dorywczej. W 2025 r. świadczenia rodzinne wypłacono dla 38 rodzin, a świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 18 rodzin.

Dużym wsparciem dla rodzin i dzieci jest wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Program polega na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. Do pomocy kwalifikują się osoby, których dochód nie przekraczał 200 % kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przyjętym programem, ze środków przekazanych gminom udziela się wsparcia, w szczególności:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponad podstawowej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, wymienionym w art. 7 w/w ustawy, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje

W 2025 roku dożywianych było 32 dzieci w szkołach i przedszkolach. Koszt udzielonej pomocy w formie gorących posiłków to 23 639,50 zł. Natomiast na zasiłki celowe na zakup żywności przeznaczono kwotę 37 500,00 zł.

IV. Podsumowanie i analiza potrzeb

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakładając na gminę nowe zadania nałożyła jednocześnie obowiązek finansowania realizacji tych zadań w znacznym zakresie.

W ustawie przewidziano wprowadzenie mechanizmu wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego środkami budżetu państwa w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednakże większość realizowanych działań gmina musi finansować we własnym zakresie zabezpieczając na ten cel środki w budżecie.

Działania te będą realizowane w szczególności poprzez:

1. Realizację działań przewidzianych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny Gminy Lyski na lata 2024-2026,
2. Zabezpieczenie środków finansowych na zatrudnienie asystenta rodziny (zabezpieczenie wkładu własnego gminy w celu wykorzystania możliwości otrzymania dotacji celowej z budżetu państwa w ramach programu resortowego);
3. Umożliwienie podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia;

4. Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych;

5. Zapewnienie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem po zakończeniu pracy z asystentem rodziny;

Ponadto w celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób, instytucji i organizacji z terenu Gminy Lyski działających na rzecz dzieci i rodzin, bowiem wyłącznie zintegrowane działania stanowią szansę na wypracowanie jednolitego systemu wspierania rodzin, zapewniającego pełne i kompleksowe wsparcie i w efekcie prowadzące do lepszego funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej w Lyskach
mgr Ewa Goik

WOJT
Sylvia Gabrylska-Ritzka

/dokument podpisany elektronicznie/